

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Josefa Baxy, soudce JUDr. Ivo Pospíšila a soudkyně JUDr. Lenky Kaniové v právní věci žalobkyně: **H. M.**, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 2. 2018, č. j. OAM-980/ZA-02-ZA16-2015, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 24. 4. 2019, č. j. 33 Az 7/2018 - 128,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalovaný rozhodnutím ze dne 12. 2. 2018, č. j. OAM-980/ZA-02-ZA16-2015 (dále jen „napadené rozhodnutí“) neudělil žalobkyni mezinárodní ochranu podle § 12, § 13 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), a neshledal ani důvody pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a a § 14b zákona o azylu.

[2] Žalobkyně je občankou Čínské lidové republiky a hlásí se ke křesťanské církvi Zhaohui (Hu han Pai), která je v Číně považována za protestantskou sektu, pejorativně označovanou jako Křičící. Po té, co žalobkyně přijala křest, čelila v místě svého bydliště pronásledování. V lednu 2015 byla prvně zatčena policií; při výslechu měla být i fyzicky bita a nucena, aby se písemně vzdala své víry. Proto se odstěhovala od své rodiny, kterou nechtěla ohrozit, bydlela společně se svou známou, sestrou ve víře, v podzemním bytě, v němž praktikovaly náboženské obřady. Přes zprostředkovatele si žalobkyně obstarala turistické vízum do ČR a dne 4. 11. 2015 přicestovala letecky do Prahy, odkud směřovala do přijímacího střediska v Zastávce, kde podala dne 16. 11. 2015 žádost o mezinárodní ochranu.

[3] Žalovaný dospěl k závěru, že žalobkyně nebyla v zemi původu pronásledována pro uplatňování politických práv a svobod ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu, neboť nemá žádné politické přesvědčení a uplatňuje pouze náboženské důvody. Nelze zcela vyloučit, že žalobkyně byla členkou církve a že její příslušníci se mohou stát terčem negativního jednání ze strany čínských státních orgánů, avšak na druhou stranu nejsou důvody, pro které by žalobkyně mohla v zemi původu pociťovat odůvodněnou obavu z pronásledování. Žalobkyně nebyla obětí dlouhodobého pronásledování (čelila jedinému zatčení policií) a jsou zde další skutečnosti, které snižují věrohodnost jejích tvrzení (organizovanost skupiny, v jejímž rámci žalobkyně přicestovala, bezproblémové získání cestovního dokladu, nelegální obstarání víza na základě padělaných dokladů a nepravdivých informací, žádost o mezinárodní ochranu podaná až 12 dnů od příletu do Prahy). Dle žalovaného pak žalobkyně mohla v zemi původu využít možnosti vnitřního přesídlení, neboť veškeré tvrzené pátrání policie se odehrávalo v rámci provincie, v níž žila.

[4] Krajský soud rozhodnutí žalovaného zrušil pro nepřezkoumatelnost a vrátil mu věc k dalšímu řízení. Žalovaný neshromáždil dostatek podkladů pro hodnocení otázky budoucího (prospektivního) pronásledování žalobkyně v případě návratu do vlasti (v jehož případě postačí určitá míra pravděpodobnosti) a pro hodnocení možnosti vnitřního přesídlení. Krajský soud považoval za nedostatečně odůvodněné i závěry o snížené věrohodnosti žalobkyně, neboť důvody uváděné žalovaným nejsou natolik podstatné, aby odůvodňovaly závěr o snížené věrohodnosti žalobkyně. Rozhodnutí žalovaného pak podle soudu neobstojí ani z hlediska principu předvídatelnosti, neboť žalovaný nevysvětlil, proč z celkového počtu 78 případů čínských křesťanů, mezi nimiž je i žalobkyně, vyhověl jen osmi žadatelům. Krajský soud se seznámil jak s obsahem některých rozhodnutí, jimiž bylo žadatelům vyhověno, tak se zprávou veřejné ochránkyně práv ze šetření (sp. zn. 4861/2018/VOP/BZ), kterou považuje za objektivní zdroj informací o srovnání klíčových skutkových okolností jednotlivých případů i srovnání argumentace žalovaného. Pokud žalovaný vycházel z toho, že jde o organizovanou a propojenou skupinu žadatelů, bylo jeho povinností na základě principu předvídatelnosti a zákazu svévole lépe rozlišovat a vysvětlit, co je skutečně rozhodujícím kritériem pro udělení azylu. Žalovaný tak nedostál povinnosti rozhodovat v obdobných případech obdobně.

II. Kasační stížnost

[5] Žalovaný (dále jen „stěžovatel“) napadl rozsudek krajského soudu včas podanou kasační stížností, kterou založil na důvodech dle § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Stěžovatel se přitom domnívá, že kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje jeho vlastní zájmy, neboť se v daném případě jedná o právní otázky, které dosud nejsou judikaturou Nejvyššího správního soudu řešeny. Vůči napadenému rozsudku namítá nesprávné právní posouzení, které označuje za „logické fauly“, a procesní vady, spočívající v nezákonně vedeném dokazování, z něhož plynou závěry, které nemají oporu ve správním či soudním spisu, nebo jsou vyvozovány z důkazů, které buď provedeny nebyly, nebo provedeny byly, ačkoliv to zákonná úprava vylučuje.

[6] Krajský soud údajně úvahu stěžovatele o organizovaném příjezdu žalobkyně nesprávně spojil toliko s ekonomickou motivací k opuštění země. Stejně tak je nelogická a nesrozumitelná úvaha soudu o tom, že je třeba odlišit nepravdivé údaje, které žadatel uvede ve vztahu k orgánům země původu či v zemi původu, aby překonal případné bariéry pro vycestování, a nepravdivé údaje, které uvede po svém příjezdu do přijímacího státu. Stěžovatel také trvá na tom, že neshledává „dobrý důvod“ vysvětlující to, proč žalobkyně otálela s podáním žádosti „celých 12 dnů“. Napadené rozhodnutí je navíc založeno na celém komplexu těchto hodnotících kritérií. Rozsudek je pak nezákonný i z důvodu procesních vad. Zástupkyně žalobkyně na ústním jednání dne 24. 4. 2019 uvedla, že netrvá na provedení důkazů dvěma jinými vyhovujícími rozhodnutími žalovaného, avšak soud se s nimi přesto „svévolně“ seznámil a v napadeném rozsudku z nich společně se zprávou veřejné ochránkyně, která navíc nebyla ani zprávou konečnou, vyvozuje právní závěry.

[7] Žalobkyně se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

III. Posouzení kasační stížnosti

[8] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost je nepřijatelná.

[9] Výkladem institutu přijatelnosti a výčtem jejích typických kritérií se Nejvyšší správní soud zabýval v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS, na jehož odůvodnění lze pro stručnost odkázat.

[10] Nejvyšší správní soud předesílá, že hodnocením žádostí o mezinárodní ochranu čínských státních příslušníků, kteří se v řízení před stěžovatelem dovolávají existence odůvodněného strachu z pronásledování z důvodu vyznávání křesťanského náboženství, se komplexně zabýval v rozsudku ze dne 29. 8. 2019, č. j. 9 Azs 39/2019-77. V něm zodpověděl všechny právní otázky, na nichž je založen napadený rozsudek krajského soudu a jež v kasační stížnosti zpochybnil stěžovatel. Nejvyšší správní soud v něm sjednotil výklad těchto otázek, které byly v judikatuře krajských soudů řešeny rozdílně, na což ostatně v kasační stížnosti poukázal i stěžovatel. Nejvyšší správní soud proto neshledal důvodu, aby s ohledem na to přijal nyní posuzovanou kasační stížnost k meritornímu přezkumu.

[11] Jednotlivé kasační námitky lze proto stručně pojednat odkazem na relevantní části výše uvedeného rozsudku, v němž se stejnými právními otázkami již Nejvyšší správní soud zabýval a dospěl v podstatě ke shodným závěrům jako krajský soud v nyní napadeném rozsudku.

[12] Především je nutno souhlasit s krajským soudem, že hodnocení odůvodněného strachu z pronásledování nemůže být založeno pouze na retrospektivním zkoumání toho, zda žalobkyně již čelila aktům pronásledování pro své náboženské přesvědčení. Odůvodněný strach z pronásledování z důvodu náboženství podle § 12 písm. b) zákona o azylu tak může být shledán i u žadatele, který nebyl v minulosti vystaven žádnému konkrétnímu aktu pronásledování, což navíc ani není případ žalobkyně, která byla vystavena přinejmenším jednomu bezprostřednímu incidentu při výslechu na policii v lednu 2015. Pro existenci odůvodněného strachu však postačí zjištění, že už z důvodu

členství v určité náboženské skupině je přiměřeně pravděpodobné, že by žadatel byl v budoucnu pronásledován vystaven. Nejvyšší správní soud se tedy shoduje s krajským soudem v tom, že posuzování „*odůvodněných obav z pronásledování má prospektivní povahu, takže není zcela nezbytné, aby žadatel o mezinárodní ochranu v minulosti již konkrétní akt pronásledování utrpěl*“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 8. 2019, č. j. 9 Azs 39/2019 - 77, bod 23).

[13] Nejvyšší správní soud se pak ve výše uvedeném rozsudku zabýval i všemi skutečnostmi, které krajský soud označil za premisy, z nichž stěžovatel dovozoval sníženou věrohodnost žalobkyně. Platí tak, že nebezpečí pronásledování nelze vyloučit pouze proto, že žadatel o mezinárodní ochranu vycestoval bez problémů ze země původu. Státní orgán, který je příslušný k vydávání cestovních dokladů, nemusí vždy za všech okolností disponovat informacemi o akcích všech státních složek plánovaných proti určitým subjektům či seznamem tzv. „nepohodlných“ osob (viz k tomu i rozsudek ze dne 4. 1. 2018, č. j. 10 Azs 254/2017 - 40, bod 28). Sníženou věrohodnost žalobkyně nelze dovodit ani na základě skutečnosti, že uvedla nepravdivé údaje při podání žádosti o turistické vízum a zopakovala je po příletu na letišti v Praze. Stejně tak nelze nevěrohodnost založit ani na tom, že žalobkyni trvalo několik dnů, než požádala o mezinárodní ochranu (blíže opět rozsudek č. j. 9 Azs 39/2019 - 77, body 44-46). Konečně i v případě stěžovatelem tvrzené organizovanosti příjezdu čínských žadatelů, včetně žalobkyně, mají-li z ní být dovozovány závěry o snížené věrohodnosti žalobkyně, musejí být založeny na konkrétních a individualizovaných skutečnostech. Měl-li stěžovatel informace, že odchod žalobkyně byl organizován třetími osobami z důvodu, který by udělení mezinárodní ochrany vylučoval, pak měl tyto informace uvést a blíže v napadeném rozhodnutí zkoumat (srov. opět citovaný rozsudek č. j. 9 Azs 39/2019-77, body 47-50).

[14] Pokud jde o důvody pro udělení doplňkové ochrany, i zde citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu zdůrazňuje nutnost zabývat se postavením neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu z důvodu náboženství, po návratu do Číny (bod 54). I to je zcela v souladu se závěrem krajského soudu, že stěžovatel je povinen konkrétními argumenty podloženými objektivními a aktuálními poznatky o situaci v zemi původu vyloučit, že by v případě návratu žalobkyně do země původu mohlo dojít k jejímu ohrožení v podobě zatčení, mučení atd.

[15] Stejně tak nepostačuje odkázat na možnost vnitřního přesídlení, podloženou pouze tím, že k pronásledování docházelo výlučně v místě bydliště žadatele, aniž by správní orgán zkoumal a zdůvodnil, v jakých jiných částech Číny by byla pravděpodobnost pronásledování menší, a zejména, z čeho dovozuje, že by tato hrozba byla v různých částech Číny různá (bod 32 rozsudku č. j. 9 Azs 39/2019 - 77).

[16] Konečně k namítané nesrozumitelnosti rozsudku, k údajně nepodloženým a nesprávným závěrům krajského soudu, týkajícím se porušení principu předvídatelnosti, a k procesní vadě spočívající v tom, že krajský soud neprovedl důkaz dvěma „pozitivními“ rozhodnutími stěžovatele, byť z nich „svévolně“ ve svých závěrech vycházel, soud uvádí, že vytýkané vady nemohly dosáhnout intenzity zásadního pochybení ve smyslu výše citovaného usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39 (srov. totožný závěr

v usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 10. 2019, č. j. 10 Azs 227/2019 - 39, v právně obdobné věci). V rámci posouzení přijatelnosti kasační stížnosti může být relevantní pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. V daném případě platí, že i kdyby krajský soud nepřihlížel k tomu, že stěžovatel rozhodoval „v obdobných věcech odlišně“, musel by ze shora uvedených důvodů napadené rozhodnutí tak jako tak zrušit pro nezákonnost a rozhodnutí krajského soudu by proto, pokud jde o samotný věcný výsledek řízení, nebylo odlišným.

IV. Závěr a náklady řízení

[17] Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost odmítl podle § 104a s. ř. s. pro nepřijatelnost. Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 3 ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

[18] Nejvyšší správní soud nepřehlédl skutečnost, že krajský soud usnesením ze dne 8. 3. 2019, č. j. 33 Az 7/2018 - 104, rozhodl pro účely ústního jednání nejen o vyloučení veřejnosti, ale také o anonymizaci osobních údajů žalobkyně, což respektoval i v samotném originále rozsudku, který je založen ve spise a jehož anonymizované stejnopisy byly doručovány účastníkům řízení. Nejvyšší správní soud však neshledal pro stejné opatření k ochraně osobních údajů žalobkyně důvod, neboť o kasační stížnosti rozhodoval neveřejně, usnesení Nejvyššího správního soudu se veřejně nevyhlašuje a bude doručováno pouze účastníkům řízení, kteří identitu žalobkyně znají. Tímto postupem tak ani nemůže dojít ke zmaření účelu, jenž krajský soud anonymizací rozsudku sledoval. Přirozeně platí, že při dalším zveřejňování tohoto usnesení již bude ochrana osobních údajů žalobkyně zajištěna provedením důsledné anonymizace.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. října 2019

JUDr. Josef Baxa
předseda senátu